

Bijlage 1

Plan van aanpak Koploperregio Groningen

Datum: 09-11-2023

Vooraf

In dit plan van aanpak wordt u geïnformeerd op welke manier de regio Groningen invulling geeft aan haar koploperstatus voor het programma 'Een thuis voor iedereen' (ETVI). Dit plan van aanpak geeft u op verschillende manieren inzicht in de aanleiding, de doelstelling en de benodigde activiteiten. De organisatie en huidige stand van zaken vraagt echter om een aanvullende introductie.

Eind 2022 hebben alle Groninger gemeenten, de Groningse woningcorporaties en de provincie Groningen ingestemd met deelname als Koploperregio aan het programma 'Een thuis voor iedereen'. Sindsdien zijn verschillende stappen gezet om invulling te geven aan het Plan van aanpak, zoals deze voorligt.

Vanaf 2022 is een provinciale projectgroep actief met vertegenwoordigers van Provincie, gemeenten, corporaties en zorgkantoor. Tevens is er een tijdelijke bestuurlijke kerngroep. Bepaalde momenten hebben ook informatieve sessies plaats gevonden met bredere groepen medewerkers en bestuurders van de verschillende organisaties in de provincie.

De eerste stap, zoals in dit plan wordt benoemd, betreft een dataverzameling en -analyse. In de zomer 2023 heeft een aanbesteding plaats gevonden om dit onderzoek uit te laten voeren door een extern bureau. Inmiddels is dit bureau, zijnde Adviesbureau Stec Groep uit Arnhem, geselecteerd en druk doende met het onderzoek. Op basis hiervan wordt inzichtelijk wat de opgaven zijn voor wonen en zorg voor de komende jaren waar we met alle partijen gezamenlijk aan gaan werken.

1. Aanleiding

In 2022 presenteerde de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) de Nationale Woon- en Bouwagenda (NWBA). Het doel van de NWBA is het snel bevorderen van de beschikbaarheid, betaalbaarheid en kwaliteit van het woningaanbod in Nederland. Met deelname aan de Koploperregio Groningen geven wij opvolging aan de NWBA-programma 'Een thuis voor iedereen' (ETVI). Een ander belangrijk NWBA-programma is 'Wonen, ondersteuning en zorg voor ouderen' (WOZO). Dit is later gepubliceerd. Conform landelijk advies vinden wij het belangrijk de koppeling te maken tussen beide programma's. Vergrijzing speelt daarbij een grote rol.

Wettelijke verplichting

De minister VRO heeft een integraal wetsvoorstel voorbereid voor meer integraal volkshuisvestingsbeleid. Het gaat om het wetsvoorstel Versterking Regie op de Volkshuisvesting (Wvrv), ook wel bekend als de Regiewet. Het is een integraal wetsvoorstel, een aanpassing van: Omgevingswet; Huisvestingswet; Woningwet; Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).

Dit wetsvoorstel bevat ingrijpende veranderingen op het gebied van wonen en zorg. Het kernwoord is 'plicht'. Door het landelijke vastgestelde programma 'Een thuis voor iedereen' worden gemeenten ten eerste verplicht een regionaal afgestemde gemeentelijke woonzorgvisie vast te stellen. In de woonzorgvisie maken wij zichtbaar: de behoefte van aandachtsgroepen en ouderen aan huisvesting, zorg en ondersteuning.

Tevens worden gemeenten geacht een huisvestingsverordening, met daarin een urgentieregeling voor de toewijzing van woningen voor de specifieke aandachtsgroepen, vast te stellen. Gemeenten

hebben woningcorporaties, zorgaanbieders en de provincie nodig voor het opstellen en uitvoeren van deze beleidsstukken.

Door de val van het kabinet is besluitvorming over vervolgmaterieën, die zijn opgenomen in het wetsvoorstel (Wvrv), nu onduidelijk. De tweede kamer heeft op 12 september 2023 besloten om dit wetsvoorstel niet controversieel te verklaren. De voortgangsrapportages van programma's ETVI en WOZO zijn door de tweede kamer besproken. Deze programma's zijn niet controversieel verklaard en de uitvoering daarvan gaat door. Getracht wordt om de komende tijd helder te krijgen van de tweede kamer of ze de (Wvrv) gaan behandelen als deze daadwerkelijk wordt ingediend. Het wetsvoorstel is al in consultatie geweest en ligt nu bij de Raad van State. Er wordt doorgewerkt aan de lagere regelgeving.

In het wetsvoorstel is de wettelijke beschrijving opgenomen voor welke doelgroepen de urgentieregeling van toepassing is. Tevens is in deze wet opgenomen dat gemeenten in een provincie afspraken moeten maken over het percentage van de jaarlijks vrijkomende woningen van de woningcorporaties die beschikbaar worden gesteld aan de urgente aandachtsgroepen. Dit in het licht van de 'fair share' van afzonderlijke gemeenten tot huisvesting van aandachtsgroepen binnen een regio. Als Koploperregio hebben wij de beleidsruimte om naar eigen inzicht uit te werken en te bepalen welke regionale¹ samenwerkingsafspraken we willen maken. Het startpunt is de data-analyse en duiding op provinciaal niveau. Daarna zullen we op provinciaal niveau met elkaar bepalen, mede in het licht van de verdere besluitvorming van de tweede kamer, welke gezamenlijke afspraken we willen maken².

Het resultaat is te zorgen voor voldoende betaalbare woningen voor alle aandachtsgroepen met een evenwichtige verdeling en met de juiste zorg, ondersteuning en begeleiding. In de woonzorgvisie maken wij de behoefte aan huisvesting van aandachtsgroepen en ouderen en gewenste ondersteuning zichtbaar. Voor de vertaalslag wat betreft de juiste zorg en ondersteuning is het van belang om de aansluiting te zoeken op het regioplan Integraal Zorgakkoord provincie Groningen 2023 – 2027 van het bestuurlijk netwerk Gezond Groningen. In dit regioplan is beschreven hoe we in onze provincie uitwerking geven aan dit akkoord. De behoefte aan huisvesting krijgt een vertaling in de woningbouwprogrammering. Met de huisvesting- en urgentieverordening wordt met voorrang op regulier woningzoekenden sociale huurwoningen toegewezen aan aandachtsgroepen. Aandachtsgroepen hebben niet alleen een dak boven hun hoofd nodig, vaak hebben zij ook behoefte aan zorg en ondersteuning. Zij raken echter in de verdringing. Juist daarom neemt het Rijk opnieuw de regie.

Doelstelling

De koploperregio Groningen is bereid de noodzakelijke acties vanuit de NWBA-programma's³ met vereende krachten op te pakken. Daarvoor is de samenwerking met het Zorgkantoor Menzis en zorgaanbieders (voor de aandachtsgroepen en voor de ouderen) cruciaal. Het Zorgkantoor Menzis en een afvaardiging van de zorgaanbieders zijn en worden actief betrokken bij dit proces. Samen met vijf andere regio's vormt Groningen de landelijke Koplopersgroep.

Middels dit plan van aanpak willen wij werken aan het hoofddoel van het programma 'Een thuis voor iedereen' (ETVI) en betrekken daarbij het NWBA-programma 'Wonen, ondersteuning en zorg voor ouderen' (WOZO):

¹ Op provinciaal niveau zullen we eerst met elkaar bepalen wat we onder regionaal in dit verband verstaan: provinciaal of de regio's in het kader van de woondeals.

² Hierbij maken we gebruik van het document 'Hulpmiddel opstellen gemeentelijke woonzorgvisies' van ministerie BZK.

³ Nationale Woon- en Bouwagenda: Programma Woningbouw • Programma Betaalbaar wonen • Programma Een thuis voor iedereen • Programma Wonen en zorg voor ouderen • Programma Versnelling verduurzaming gebouwde omgeving • Nationaal programma Leefbaarheid en veiligheid

Zorgen voor voldoende betaalbare en passende woningen en voorzieningen in 2030, met doorkijk naar 2040, voor de door de betrokken partijen relevante specifieke aandachtsgroepen en ouderen (65+) met daarbij een evenwichtige verdeling tussen en binnen de drie regio's Eemsdelta, Groningen-Assen en Oost-Groningen waarbij de juiste zorg, ondersteuning en begeleiding wordt geboden.

Bedoeling van dit plan van aanpak

Op basis van dit plan van aanpak beoogt de provinciale projectgroep een bestuursopdracht te verkrijgen van de colleges B&W van de Groninger gemeenten, van de G13 van de woningcorporaties en van Gedeputeerde Staten van de Provincie Groningen. De tijdelijke bestuurlijke kerngroep bepaalt of dit plan van aanpak op route kan naar deze bestuursorganen. De bestuursopdracht betreft:

- middels een dataverzameling en –analyse te komen tot: het vormen van een gezamenlijk beeld van de opgaven en van op welk niveau (provinciaal, regionaal of lokaal) deze opgaven dienen te worden opgepakt. Dit geldt als basis voor het opstellen van regionaal afgestemde woonzorgvisies. Gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor het daadwerkelijk (laten) opstellen van een regionaal afgestemde woonzorgvisie.
- het vertalen van dit gezamenlijk beeld tot de basis van een huisvestingsverordening met urgentieregeling. Hierbij maken we gebruik van het model van de VNG die uiterlijk in Q 2 van 2024 wordt aangeleverd. Gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor het daadwerkelijk (laten) opstellen van deze verordening en regeling.
- optioneel: externe inhuur voor extra menskracht zoals een programmamanager mogen inschakelen.

Dit vereist bovenal veel en goed onderling overleg en afstemming tussen (alle) Groningse gemeenten, de Provincie Groningen, de vertegenwoordigde woningbouwcorporaties, het Zorgkantoor Menzis en de zorgaanbieders voor de specifieke aandachtsgroepen en ouderen. Het gaat concreet om: een werkbare Governance structuur waardoor dit proces goed wordt uitgelijnd en aangestuurd. Indien wenselijk kan de projectgroep externe hulptroepen inschakelen om tot de gewenste resultaten te komen.

Dit plan van aanpak bespreekt achtereenvolgens de te behalen resultaten, fasering en governance structuur.

2. Verplichting/resultaat.

A. Woonzorgvisie

Gemeenten worden ten eerste verplicht een lokale woonzorgvisie vast te stellen die regionaal is afgestemd. De inhoudsvereisten & vormvereisten volgen nog vanuit Ministerie BZK. Als Koploperregio hebben wij de beleidsruimte dit naar eigen inzicht in context in te vullen. Het advies is de data-analyse en duiding op provinciaal niveau als beginpunt te nemen en van daaruit te bepalen welke opgaven op welk niveau dienen te worden opgepakt.

De Koploperregio Groningen faciliteert het opstellen van regionaal afgestemde woonzorgvisies, die ter besluitvorming aan gemeenteraden worden voorgelegd en die praktisch uitvoerbaar zijn voor woningcorporaties en zorgpartijen. Op basis van deze woonzorgvisies worden uitvoeringsafspraken gemaakt over o.a.:

- a. de bepaling van de specifieke aandachtsgroepen,
- b. de spreiding voor specifieke aandachtsgroepen over de gehele provincie,
- c. de huisvesting, gewenste zorg, ondersteuning en begeleiding voor deze aandachtsgroepen verspreidt over de provincie in 2030 met doorkijk naar 2040.

B. Huisvestingsverordening

Het wetsvoorstel Wvrv voorziet te borgen dat aandachtsgroepen meer kans hebben op een woonruimte. Ten tweede worden gemeenten daarom verplicht om in de huisvestingsverordening een urgentieregeling op te nemen, waarmee aandachtsgroepen en urgenten - met voorrang op de (reguliere) DAEB-inkomensgroep - een sociale huurwoning kunnen krijgen toegewezen.

De verplichte urgentieregeling betekent dus impliciet dat ook de gemeenten die nog geen huisvestingsverordening hebben, er een moeten vaststellen. Momenteel heeft in de provincie Groningen alleen de gemeente Groningen een huisvestingsverordening vastgesteld. Elders wordt van dit sturingsinstrument geen gebruik gemaakt omdat tot in het recente verleden er geen sprake was van schaarste. Niet voor aandachtsgroepen en urgenten, noch voor de (reguliere) DAEB-inkomensgroep.

In het wetsvoorstel is dit nader uitgewerkt door een aantal verplichte urgentiecategorieën te beschrijven, ongeacht de mate van schaarste. Gemeenten mogen daarnaast zelf andere categorieën van urgent woningzoekenden aanwijzen. De categorie 'ouderen' is geen verplichte urgentiecategorie. Er zijn wel verschillende categorieën die deels betrekking hebben op ouderen, zoals de ontvangers en verleners van mantelzorg en woningzoekenden die op grond van ernstige en chronische medische redenen dringend huisvesting behoeven.

Om aan te sluiten bij de bestaande woningvoorraad, voorzieningen en arrangementen, en ook om een stapeling van problematiek in bepaalde gemeenten of wijken te voorkomen, dient er een regionale verdeling van aandachtsgroepen en urgenten te komen. Dit moet bijdragen aan de evenredige verdeling over de regio, oftewel de 'fair share'.

In lijn met het lokaal vaststellen van een regionaal afgestemde woonzorgvisie, lijkt het vooralsnog raadzaam om ook lokaal een regionale huisvestingsverordening met urgentieregeling vast te stellen. Dit is in het belang van de uitvoerbaarheid, omdat de voorraad van woningcorporaties de gemeentegrenzen overschrijdt. Met het oog op uitvoerbaarheid, is het ook van belang bij aanvang de link te leggen met het reeds bestaande woonruimte verdeelsysteem (GroningenHuurt). Dit is ook belangrijk wegens het draagvlak bij huurdersverenigingen. De samenwerkingspartijen van Koploperregio Groningen zullen besluitvorming landelijk afwachten en daarnaast met elkaar bepalen wat we hierover gaan regelen. Hetzelfde geldt voor de evenredige verdeling van aandachtsgroepen over de regio (fair share) wat een onderdeel is van het wetsvoorstel Wvrv.

De focus op regionale afstemming

De beleidsruimte bij deelname Koploperregio Groningen betekent dat het aan de gemeenten zelf is om te bepalen over welke regio's de 'regionale afstemming' moet gaan. Advies vanuit het Expertteam RVO en provincie Groningen is de regio-indeling uit Regionale woondeal 2022-2030 te volgen. Het gaat om de regio's: Eemsdelta, Groningen-Assen en Oost-Groningen. Waarbij het in dit plan van aanpak wat betreft de woondealregio Groningen-Assen alleen gaat over de Groningse gemeenten. Dit ligt voor de hand, ten eerste wegens het moeten vertalen van de woonzorgvisie in het woningbouwprogramma. In de regionale woondeals worden afspraken gemaakt over onder andere de te realiseren woningen naar aantal, prijssegment en type (huur of koop). Daarnaast wordt de relatie gelegd met de specifieke Groningse situatie. Voorbeelden hiervan zijn de gemiddelde hogere planontwikkelingskosten, de publieke onrendabele top en de opgave m.b.t. de verduurzaming van de woningvoorraad. Verder wordt ook aandacht gevraagd voor de vergrijzingsopgave in de regio, en wordt uiteraard de relatie gelegd met de huisvesting van aandachtsgroepen. Wanneer eenmaal vastgesteld, kunnen lokale woonzorgvisies ten tweede worden vertaald in uitvoeringsprogramma's of afspraken binnen de regionale samenwerkingsverbanden die reeds bestaan tussen gemeenten, woningcorporaties en zorgpartijen.

3. Acties, fasering en organisatie

Het plan van aanpak bevat een fasering maar geen tijdslijn. Reden daarvoor is ten eerste dat Ministerie BZK de programmatische invulling en deadlines van de verplichtingen, recent nog heeft verschoven. Ten tweede zijn wij voor het stellen van een tijdslijn afhankelijk van extern in te huren personen (ondersteuning) en partijen (data-analyse en data-duiding).

Dataverzameling en -analyse

Onderstaande fasering kan indien nodig worden aangepast aan veranderende omstandigheden en schuivende kaders. De eerste noodzakelijke stap tot het behalen van deze resultaten is een gedegen dataverzameling en -analyse van aandachtsgroepen en ouderen, omdat alleen daarmee de aard en omvang van de opgaven duidelijk wordt. Daarbij is het van belang dat de selectie van de dataset in afstemming tussen de Groninger gemeenten tot stand komt. Op deze wijze wordt namelijk informatie verzameld waardoor een gezamenlijke analyse en eventueel daaruit voortkomende afspraken kunnen worden gemaakt.

1. Fase 1 Dataverzameling: Actuele data en prognose (2030 met doorkijk naar 2040) op wijk/dorpsniveau van de Groninger gemeenten. Uitvoering door extern bureau. Het onderzoek wordt, indien wenselijk, verrijkt met informatie van de gemeente Groningen die dit verzamelt voor alle Groninger gemeenten voor de doelgroepen Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang en Jeugdhulp. Hiervoor wordt door de gemeente Groningen, middels besluit gemandateerd door de Groninger gemeenten, een verwerkersovereenkomst met het bureau afgesloten.
2. Fase 2 Data-analyse: Waar staan we nu en wat zijn de opgaven tussen nu en 2030 en welk beeld dient zich aan via een doorkijk naar 2040. Uitvoering door extern bureau.

Fase 1 en 2 lopen naar alle waarschijnlijkheid door t/m eind 2023

3. Fase 3 Gezamenlijke eerste duiding van de data: Op basis van de analyse evenals bestaand beleid (sociaal domein, woonvisies, woondeals en prestatieafspraken) met elkaar in eerste instantie bepalen wat we beter gezamenlijk kunnen doen en wat beter per gemeente. Waarbij gezamenlijk nader geduid dient te worden wat we hieronder willen verstaan, gezamenlijk op Provinciaal niveau dan wel in de drie regio's Groningen-Assen, Oost-Groningen en Eemsdelta. Voor bepaalde aandachtsgroepen wordt een evenredige verdeling over de provincie Groningen als mogelijkheid benoemd. Uit de analyse zal blijken voor welke aandachtsgroepen dit nodig is.
4. Fase 4 bestaat uit het opstellen van (voorlopige) regionale afgestemde woonzorgvisie en ontwerpen van een format voor de huisvestingsverordening. Elke gemeente stelt zelf of samen in regioverband en op basis van de gezamenlijke verzamelde data, een (voorlopige) regionaal afgestemde woonzorgvisie op. De gemeenten en de woningcorporaties stellen, op basis van het door de VNG aan te dragen model (uiterlijk in Q2 van 2024), een basistekst op voor een huisvestingsverordening met urgentieregeling. Daarna wordt door de gemeenten en woningcorporaties bepaald of deze basistekst passend is in alle gemeenten of dat er aanpassingen nodig zijn in verband met een specifieke (regionale en/of gemeentelijke) context. Afhankelijk van besluitvorming kunnen daarna de definitieve verdeling (fase 5) van de aantallen hierin worden opgenomen.
5. Fase 5 Na het afronden van de voorgaande vier fases volgt de gezamenlijke definitieve afstemming: Wat willen we op provinciaal dan wel regionaal niveau realiseren, wie is daarbij verantwoordelijk voor welk deel en waarin/waarbij willen we samenwerken?
6. Fase 6 A. Formuleren van provinciale dan wel regionale afspraken die een onderdeel uitmaken van de regionaal afgestemde integrale woonzorgvisie(s).

Fase 6 B. De huisvestingsverordening(en) definitief maken met daarin, indien hierover besluitvorming dat wel wettelijke voorschriften ten grondslag liggen, de doorvertaling van de gemaakte provinciale (dan wel regionale) afspraken over toewijzen woningen voor het urgente deel van de specifieke aandachtsgroepen

Voor het gehele traject schatten we in dat dit eind 2024 afgerond kan zijn.

Van belang is dat fases 1, 2, 3, 5 en 6 in gezamenlijkheid worden doorlopen. Het formuleren van regionaal afgestemde integrale woonzorgvisies wordt bij de Groninger gemeenten (afzonderlijk dan wel als regiogemeenten samen optrekkend) belegd. De gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor de organisatie en totstandkoming van deze woonzorgvisies. Door de dataverzameling en -duiding wél in provincie-breed verband aan te besteden willen we erop toezien dat alle gemeenten over dezelfde definities, eenheden en uitgangspunten beschikken ten behoeve van hun eigen woonzorgvisies en de onderlinge samenhang. Wanneer deze gemeentelijke regionale afgestemde integrale woonzorgvisies zijn opgesteld, willen we wederom de onderlinge samenhang en afstemming borgen. Dat beoogen we door aan de hand van de eerste gezamenlijke duiding (fase 3) en de gemeentelijke woonzorgvisies (fase 4) op regionaal dan wel provinciaal niveau definitief afspraken te maken.

Organisatiestructuur Koploperregio

Voor de organisatiestructuur is een Governance uitgewerkt. Kern van deze structuur is een aantal werkgroepen die inhoudelijk de verschillende onderdelen uitwerken. Het proces wordt aangestuurd door een tijdelijke bestuurlijke kerngroep met ondersteuning van een provinciale regiegroep en projectgroep. Deze projectgroep is verantwoordelijk voor het uitlijnen van het hele proces, de aanpak en de uitvoering en het formuleren van de te nemen besluiten voor de bestuurlijke kerngroep. Zie hiervoor bijlage 2. In deze bijlage is ook benoemd welke taken de verschillende geledingen hebben en hoe we het sturen op de doelen willen realiseren. In bijlage 2a is in een organogram opgenomen die dit proces van sturen op de doelen inzichtelijk maakt en is verwoord wie namens welke organisatie dan wel regio in de verschillende onderdelen participeert.

Na het afronden van de fase 6a en fase 6b dient opnieuw naar de Governance structuur te worden gekeken en in gezamenlijk overleg door de betrokken partijen te worden bepaald of er een vervolg nodig is op de schaal van de koploperregio Groningen. Op basis hiervan zal dan wel of niet een Governance structuur worden bepaald.

Aanvullende deskundigheid inschakelen

Ten einde de doelen te kunnen realiseren en om voortgang daarin te realiseren willen we extra menskracht inschakelen met voldoende deskundigheid. Het gaat om:

1. Het inschakelen van een bureau voor het uitvoeren van fase 1 en 2 (dataverzameling en analyse) en voor de begeleiding bij fase 3 (duiding en visie formuleren). Om dit bureau te selecteren is een aanbesteding, onder leiding van de gemeente Groningen en in samenwerking met de werkgroep data, georganiseerd. Adviesbureau Stec Groep uit Arnhem is geselecteerd.
2. Het eventueel inschakelen van externe partij voor het laten uitwerken van uitgangspunten voor een huisvestingsverordening incl. urgentieregeling.
3. Het eventueel aantrekken van extra menskracht zoals bijvoorbeeld een onafhankelijke procesmanager die de projectgroep ondersteunt.

Beschikbaar budget

Om de kosten te dekken kunnen we putten uit de volgende budgetten:

1. Vanuit het koploperprogramma is per regio €50.000 beschikbaar voor het aanstellen van proces-ondersteuning om van start te kunnen gaan. Hier staat geen cofinanciering van deelnemers tegenover, wel om te participeren in de koplopers bijeenkomsten. Dit budget is grotendeels voor de opstartfase gebruikt. Van dit budget is nu nog een (beperkt) deel over. Dat staat gereserveerd voor de bekostiging van eventueel aanvullende ondersteuning.
2. De Groninger gemeenten hebben voor de dataverzameling, -analyse en duiding (en eventueel aanvullend onderzoek) een subsidie van €150.000 aangevraagd bij de **Flexpoolregeling** (Subsidie-regeling flexpool versnelling voorfase woningbouw provincie Groningen 2023-2024). De provincie Groningen is akkoord met het beschikbaar stellen van het benodigde budget uit de Flexpool middelen. De Provincie heeft de gemeente Groningen bovendien groen licht gegeven om één subsidieaanvraag namens alle Groninger gemeenten te doen.

De provinciale projectgroep stelt voor om dit bedrag te delen door de 10 Groninger gemeenten. Dat houdt in dat elke gemeente – uitgaande van het hierboven benoemde bedrag – €15.000 subsidie (van de €50.000 subsidie die elke gemeente kan aanvragen voor dit project) beschikbaar stelt voor de data-analyse. De bestuurlijke kerngroep heeft op 23 juni 2023 ingestemd met dit voorstel van de projectgroep.

Meer concreet, de regeling vermeldt: “Subsidie kan worden verstrekt voor de inhuur van professionals die worden ingezet voor het uitwerken van nieuwbouw- en herstructureringsprojecten en het opstellen van bestemmingsplannen die effect hebben op de woningvoorraad enerzijds en anderzijds het opstellen van woonzorgvisies”. Per gemeente is € 50.000 subsidie per project beschikbaar. Die middelen kunnen verdeeld worden over diverse aanvragen/projecten (per gemeente), mits aangewend voor het doel als hierboven omschreven.

Zowel voor het inschakelen van het bureau voor de data-analyse als voor het aanstellen van extra menskracht zoals een onafhankelijke procesmanager kunnen subsidieaanvragen worden ingediend bij de Provincie Groningen. In overleg met de Provincie, Gemeenten en Regio's wordt bekeken op welke wijze dit het best en meest efficiënt vorm kan krijgen.